

Vergaderjaar 2014–2015

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1989

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2015

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij twee fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling Europees actieplan mensensmokkel (Kamerstuk 22 112, nr. 1988)

Fiche 2: Werkdocument afnemen vingerafdrukken

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

Fiche: Werkdocument afnemen vingerafdrukken

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Implementation of the Eurodac Regulation as regards the obligation to take fingerprints
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
28 mei 2015
- c) *Nr. Commissiedocument*
SWD (2015) 150
- d) *EUR-Lex*
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
Niet opgesteld
- f) *Behandelingstraject Raad*
JBZ-Raad
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Veiligheid en Justitie

2. Essentie voorstel

De Europese agenda voor migratie, gepubliceerd op 13 mei 2015, wijst op de noodzaak ervoor te zorgen dat alle lidstaten voldoen aan hun wettelijke verplichting om vingerafdrukken af te nemen krachtens artikelen 4 en 8 van de Eurodac-verordening. De Europese Commissie heeft uitgesproken een leidraad te ontwikkelen om systematische afname van vingerafdrukken – met volledige inachtneming van grondrechten – door lidstaten te vergemakkelijken.

Het Eurodac-systeem ondersteunt de lidstaten van de Europese Unie (EU) met de identificatie van asielzoekers en van personen die in verband met de illegale overschrijding van een buitengrens van de Unie zijn aangehouden. De procedure voor het nemen van vingerafdrukken is vastgesteld met inachtneming van de waarborgen die het EU-Handvest van de grondrechten en het VN-verdrag inzake de rechten van het kind bieden. Door vingerafdrukken te vergelijken, kunnen de EU-lidstaten nagaan of een asielzoeker of een vreemdeling die zich irregulier op het grondgebied bevindt, reeds een asielaanvraag heeft ingediend in een andere EU-lidstaat en of een asielzoeker het grondgebied van de Unie onrechtmatig is binnengekomen. Het Eurodac-systeem is bedoeld om de toepassing van de EU-Dublinverordening, nr. 604/2013, te vergemakkelijken. Die verordening bepaalt welke lidstaat verantwoordelijk is voor de beoordeling van een asielverzoek dat in de Europese Unie of de geassocieerde Dublin-staten (Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein) wordt ingediend. Het Eurodac-systeem verplicht de deelnemende staten ertoe vingerafdrukken te nemen van elke vreemdeling die is aangehouden in verband met onrechtmatig overschrijden van de EU-buitengrens en elke asielzoeker die ouder is dan veertien jaar.

In de afgelopen jaren zijn meerdere lidstaten geconfronteerd met vreemdelingen die zich (soms in grote groepen) actief verzetten tegen het afnemen van vingerafdrukken. Dat is voor de Europese Commissie reden geweest voor een verkenning naar de mogelijkheden van het gebruik van dwang bij het afnemen van vingerafdrukken. Dit heeft geleid tot een werkdocument van de Commissie waarin huidige praktijken uiteengezet worden en een aanzet wordt gedaan om tot een gezamenlijke aanpak te komen. Hierin is onder andere neergelegd dat onder omstandigheden ook detentie en proportionele dwang toegepast kunnen worden om vingerafdrukken af te nemen. Over de uiteindelijke vorm van het voorstel, en de

uitkomst van besprekingen op grond daarvan, heeft de Commissie nog geen besluit genomen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Gestreefd wordt geweld zo veel mogelijk te vermijden. Dwang is in artikel 7 van de Nederlandse Politiewet in zijn algemeenheid toegestaan mits proportioneel in het betreffende geval en voor de betreffende politietaak. De situatie dat een vreemdeling weigert zijn vingerafdrukken te laten afnemen, doet zich in Nederland maar sporadisch voor. Daarentegen deed wel regelmatig de situatie zich voor dat vreemdelingen hun vingers moedwillig hadden gemutileerd, zodat er geen goed dactyloscopisch signalement te verwaardigen was. Bij uitspraak van 19 november 2009, in zaak nr. 200907722/1/V3 heeft de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd dat de grond dat een vreemdeling de vaststelling van zijn identiteit heeft gefrustreerd voldoende dragend kan zijn voor het besluit tot inbewaringstelling.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet acht een situatie waarin vreemdelingen weigeren hun vingerafdrukken te laten afnemen, ten einde een registratie in Eurodac te voorkomen, onwenselijk. Een dergelijke situatie ondergraaft het nuttig effect van het Eurodac-systeem en frustreert een correcte uitvoering van de Dublinverordening. Het kabinet vindt het nemen van maatregelen in een dergelijke situatie dan ook aangewezen. Het door de Commissie opgestelde werkdocument ziet het kabinet als een goede eerste stap. Het kabinet deelt de inhoud van het werkdocument inclusief een trapsgewijze aanpak, die start met het goed informeren van de vreemdeling, en waar uiteindelijk onder omstandigheden ook detentie en proportionele dwang toegepast kunnen worden om vingerafdrukken af te nemen.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Het werkdocument sluit aan bij de praktijk in veel lidstaten. Naar verwachting zullen veel lidstaten kunnen instemmen met de in het werkdocument neergelegde maatregelen.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid

De Commissie is bevoegd een handreiking en aanzet tot een gezamenlijke aanpak voor de uitvoering van de Eurodac-verordening op te stellen.

b) Subsidiariteit

Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit positief. Het werkdocument ziet op het uitvoeren van een EU-verplichting, die voortvloeit uit de Eurodac-verordening, waar nu een gemeenschappelijke aanpak voor ontbreekt.

c) Proportionaliteit

Het kabinet beoordeelt de proportionaliteit positief. Ingevolge de Eurodac-verordening zijn de lidstaten verplicht van bepaalde categorieën vreemdelingen de vingerafdrukken af te nemen.

d) Financiële gevolgen

Eventuele gevolgen voor de nationale begroting worden ingepast in de begroting van het beleidsverantwoordelijke ministerie.

- e) *Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten*
Geen. De voorstellen passen binnen de bestaande wet- en regelgeving.